

HET HURKSKE

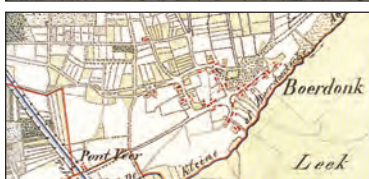
Rond 1900 bestond het gebied van het Hurkske (toen als Het Lijnt aangeduid) voornamelijk uit heideveld. Langs de Gemertse Dijk lagen enkele vennen en stuifzandheuvels. In de loop van de 19^e eeuw was er vanaf de randen al heide omgevormd in akker- en bosperceeltjes, maar na 1900 is het resterende gebied geheel in cultuur gebracht. Het is grotendeels als bos op rabatten ontgonnen, een kleiner deel als landbouwgrond.

Groene cultuurwaardenkaart

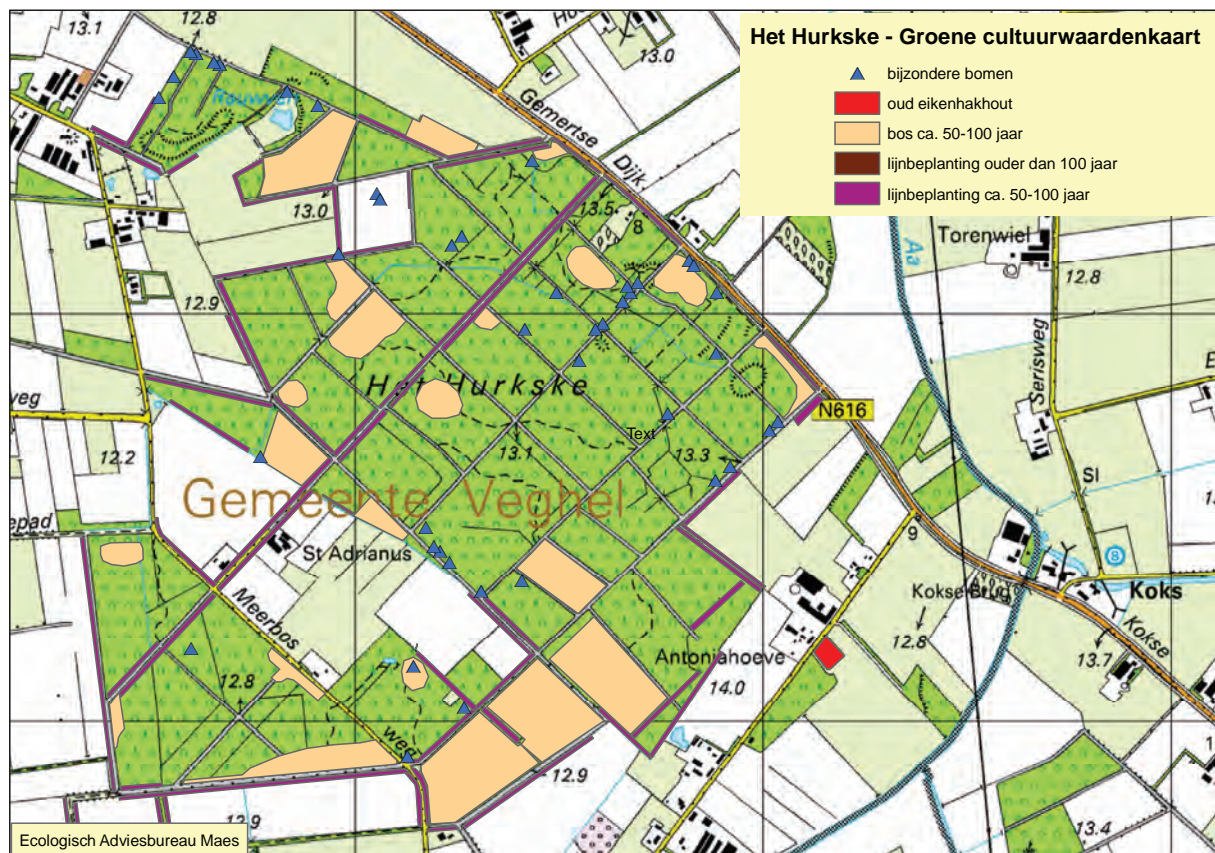
In Het Hurkske komen geen oude boskernen voor. Wel bevindt zich nabij de boerderij Antoniahoeve een klein oudbos perceel met voormalig eikenhakhout (zie bovenstaande kaart en een opname in de bijlage). Wat opvalt is dat het gebied grotendeels uit jong bos bestaat met voornamelijk bomen jonger dan ca. 50 jaar. Het boscomplex was tot voor enkele jaren intensief als productiebos in beheer. Sedert ca. 2000 wordt geïntegreerd bosbeheer toegepast.

In de cultuurwaardenkaart op bladzijde 20 zijn de bospercelen en lijnbeplantingen met bomen van ca. 50-100 jaar weergegeven. Een concentratie is te zien in het zuiden in samenhang met oudere lijnvormige beplantingen. Daar staan ook de weinige bosindicatoren: een mooie populatie adelaarsvarens. Waardevol is ook een serie oudere percelen grenzend aan de Gemertse Dijk. Buiten de aangegeven oude bosvlakken komen er verspreid vrij veel oudere individuele zomereiken voor. Hier liggen uit geomorfologisch oogpunt waardevolle stuifzanden en afvoergreppels. Op de topografische kaart van ca. 1840 zijn de stuifbergjes duidelijk weergegeven naast lage venachtige laagten. Met de ontginning heeft men deze structuren deels in tact gelaten.

In het noordwestelijk deel ligt het het Rauwven, een veenwinningsplas, met petgaten en stuifheuvels. Uit oogpunt van historische veenwinning en natuur is dit een waardevol deel van Het Hurkske met hoge natuurpotenties.

Het Hurkske ca. 1840 en 1897.

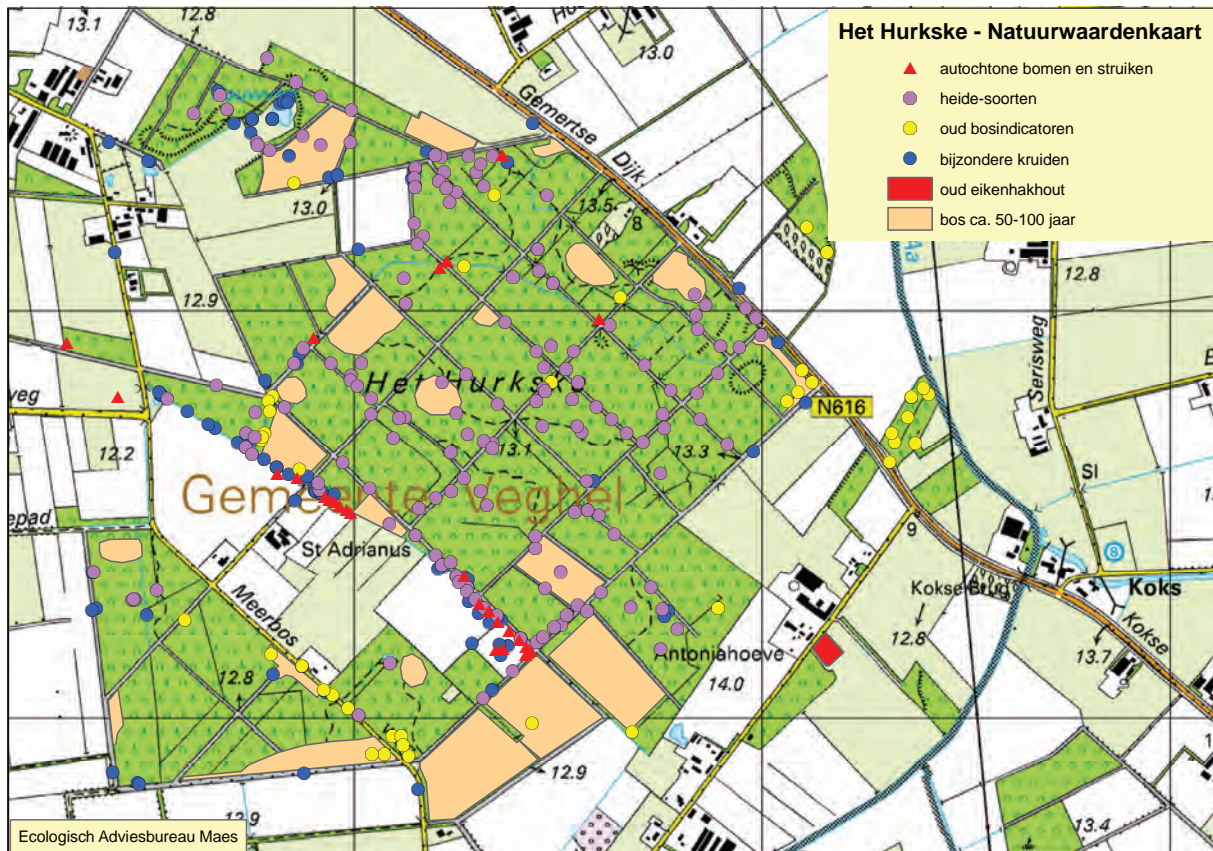
Monumentale hemlocksparen in Het Hurkske.

Vermeldenswaard is het verspreid voorkomen van grote exemplaren van douglas, hemlockspar, Japanse larix, weymouthden, en grove den. Ze zijn niet op de kaart aangegeven. Omdat het soorten zijn die vanwege houtproductie zijn aangeplant zijn grote en hoge exemplaren vrij zeldzaam.

Natuurwaardenkaart Bossen

Op de groene natuurwaardenkaart op de volgende bladzijde zijn de oudere bosvlakken nog eens aangegeven. Daarnaast is de verspreiding van indicatoren van oudbos in de kruidlaag, soorten van heidevegetatie (struikhei, gewone dophei en blauwe bosbes en enkele bijzondere soorten) weergegeven. Te zien is dat heide-elementen overal verspreid voorkomen met uitzondering van de zuidwesthoek (zuidwestelijk van de boerderij St. Adrianus). Omdat het om lichtminnende dwergstruiken gaat komen ze vooral langs de paden voor. Zoals te verwachten in jong ontginningsbos zijn oudbosindicatoren in de kruidlaag zeldzaam. Een kleine concentratie van adelaarsvarens komt voor in het zuidwesten. Verder komen er enkele gewone salomonszegels en hengel voor. Het zijn beide zwakke oudbos indicatoren.

Als bijzondere karteersoorten zijn in het onderzoek de volgende soorten opgenomen: wateraardbei, gewone waterviel, waterviolier, kleine zonnedauw,

duizendknoopfonteinkruid, rossig fonteinkruid, rondbladig wintergroen en koningsvaren. Het zijn weinig algemene tot zeldzame soorten. Ze komen verspreid voor en duiden op natuurpotenties van het voedselarme milieu, jong grondwater en van het schoonwater milieu. Er is overigens niet naar volledigheid gestreefd; soorten als moerashertshooi en kruipend moerasscherm werden b.v. niet opgenomen.

De natuurpotentie blijkt ook uit de diverse gegraven poelen waar dergelijke soorten zich spontaan hebben gevestigd, mogelijk vanuit de bestaande zaadbank in de bodem. Opmerkelijk is de groeiplaats van het klein wintergroen, in Nederland een zeldzame soort en in Brabant al lang niet meer waargenomen. De soort werd hier in 2004 voor het eerst waargenomen.

Een aantal autochtone struiken zijn apart gekarteerd: geoorde wilg en kruipwilg. De geoorde wilg is een struiksoort van voedselarme zand en veenbodems. Door het verdwijnen van de karakteristieke groeiplaatsen is de soort de afgelopen 50 jaar sterk afgenomen. Geoorde wilg komt verspreid en schaars voor in Het Hurkske vooral op lichte plaatsen. Mooie concentraties zijn te zien ten oosten en ten noorden van de St. Adrianushoeve. De kruipwilg is op één plaats aangetroffen als pionier bij een nieuwe uitgegraven

poel, ten zuidoosten van de St. Adrianushoeve (zie foto). Deze kleine wilgensoort heeft een vergelijkbaar milieu als de geoorde wilg, maar is nog sterker achteruit gegaan. Interessant is te zien dat er voor deze zeldzame wilgensoort nieuwe vestigingsplaatsen mogelijk zijn.

Beheersaanbevelingen

De cultuurhistorische waarden en natuurwaarden van Het Hurkske zijn beperkt, vanwege de jonge

Wateraardbei en moerashertshooi; door afplaggen spontaan gevestigd.

Spontane vegetatie van heide en vennen na afplaggen en graven van poelen.

*Spontane vestiging na afplaggen van de zeldzame Kruiwilg (*Salix repens* subsp. *repens*) en kleine zonnedaauw.*

geschiedenis als heide-ontginningsbos. Bovendien werd het gebied tot voor kort intensief als houtproductiebos beheerd. Het Hurkske heeft enige cultuurhistorische waarde als voorbeeld van heideontginningsbos en rabattenbos uit de latere 19^e en begin 20^e eeuw. Het ruitvormig percelleringspatroon is nog volledig aanwezig. Bomen van de eerste generatie zijn zeldzaam, maar verspreid komen percelen voor met een groot aandeel aan bomen van 50-100 jaar oud. Ze zijn op kaart aangegeven. Aan te bevelen is om deze percelen uit de productie te nemen. Daarmee wint Het Hurkske ook aan belevingswaarde. De bosstroken met stuifzandheuvels langs de Gemertse Dijk zijn ook uit oogpunt van geomorfologie van grote waarde. Het handhaven van de verspreid of in groepen voorkomende grote en hoge exemplaren larix, douglas, hemlockspaar, weymouthden en groveden aanplant is vanuit de belevingswaarde van Het Hurkske aan te bevelen.

In zijn algemeenheid is het handhaven van de lijnvormige elementen van belang, zodat zich in de toekomst ook een substantieel aandeel aan grotere bomen kan ontwikkelen. Belangrijk is om bij uitval van laan en wegbomen direct nieuwe bomen in te boeten, zodat het volwassen beeld en de belevingswaarde gehandhaafd blijft.

Bescherming van het oudbos-element met voormalig eikenhakhout bij de Antoniahoeve is aan te bevelen.

De natuurwaarde van het bos hangt vooral samen met de ouderdom van de bospercelen. De oudere bospercelen hebben vaak een ontwikkelde struiklaag met inheemse soorten als sporkehout, wilde lijsterbes en wilde kamperfoelie. Vooral bosranden en bospaden zijn van belang voor lichtminnende soorten. Aan te bevelen is daarom om het oorspronkelijke padenpatroon te handhaven en bij eventuele bosuitbreiding afstand te houden tot de bestaande bosranden. Uit de verspreiding van heideplanten, bijzondere plantensoorten en de

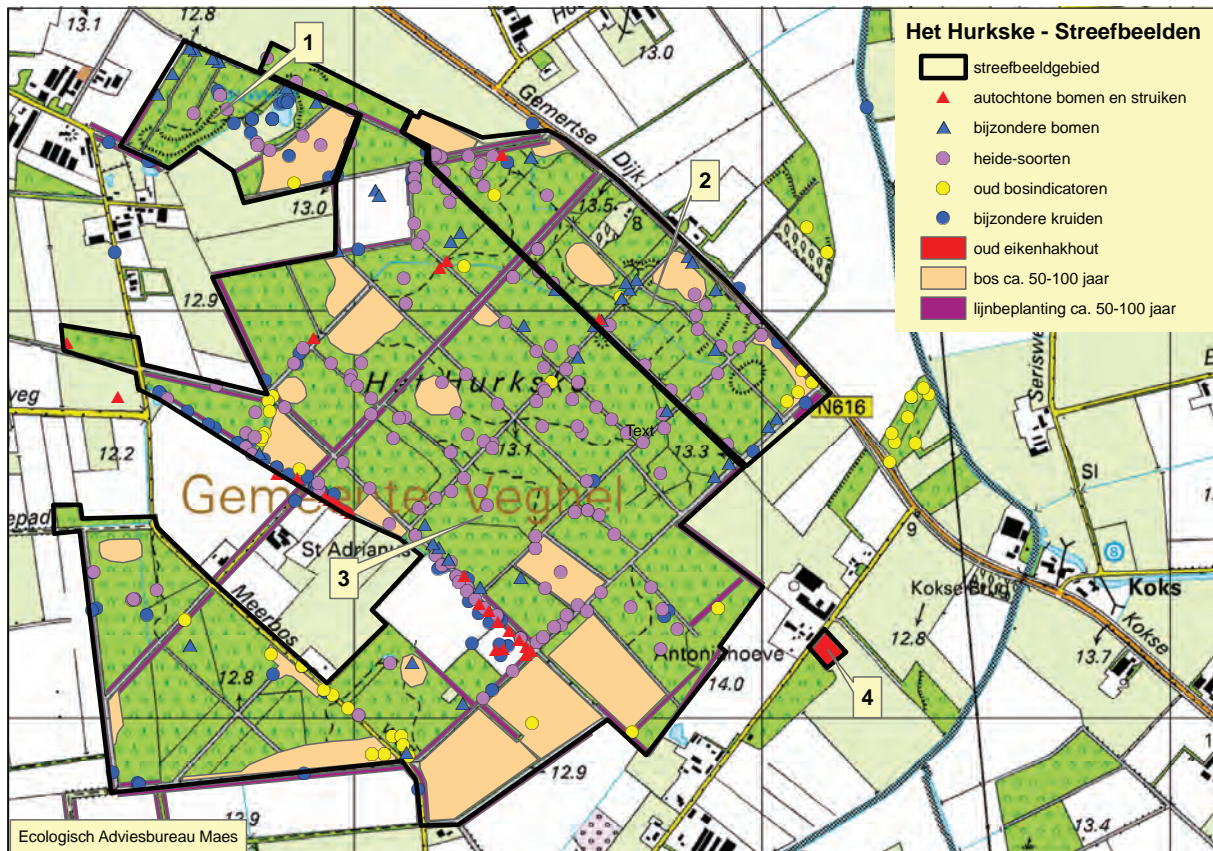
spontane ontwikkeling van poelen en poeloevers blijkt de natuurpotentie van het gebied. Omvorming van bestaand productiebos en akkers in grotere heidevlakken en meer poelen is te overwegen. Met name kan daarbij aan het Rauwven en omgeving gedacht worden. Onderzoek zou daarbij wenselijk zijn om een evenwicht te vinden in de cultuurhistorische eigenschappen en de potentiële natuurwaarden.

Het Hurkske: streefbeeld

In de streefbeeldkaart zijn vier gebieden aangegeven met aan te bevelen accenten:

Ook dit is Het Hurkske: jonge aanplant van Zwarte dennen met nauwelijks ondergroei.

1. Rauwven en omgeving. De cultuurhistorische waarden bestaan hier uit herinneringen aan ontvening en oudere heideontginning. Het oostelijke deel heeft een groot aandeel aan oudere bomen. Vanwege de hoge natuurpotenties is een vergroting van het heide en stuifzandgebied aan te bevelen, naast het uit productie nemen van het ontginningsbos.

Bij het te handhaven bosgedeelte kan gestreefd worden naar een oud bomenbestand. Beheer is daarbij beperkt of bestaat uit het vrijstellen van oude en met name lichtminnende bomen, zoals zomereiken. Omgevallen bomen en staande dode bomen kunnen in beperkte mate gehandhaafd blijven. Doelen daarbij zijn behoud van historisch bomensortiment, verhoging van natuurwaarden en verhoging van de belevingswaarde.

2. Bosstrook langs de Gemertse Dijk. De geomorfologie (stuifzandheuvelds) in combinatie met de oudere bosopstanden (deels op rabatten) en verspreide oudere bomen, maakt de bosstrook waardevol. Ook archeologisch is het een waardevol gebied. Het uit productie nemen van de bospercelen is aan te bevelen. Het deels terugbrengen van de voormalige vennen die hier tot ca. 1900 lagen is een overweging waard.

Bij de te handhaven oude bosgedeelten (in lichtbruine kleur aangegeven) kan gestreefd worden

naar een oud bomenbestand. Ingrijpend beheer is daarbij beperkt of bestaat uit het vrijstellen van oude en met name lichtminnende bomen, zoals zomereiken. Omgevallen bomen en staande dode bomen kunnen in beperkte mate gehandhaafd blijven. Doelen daarbij zijn behoud van het historisch bomensortiment, verhoging van natuurwaarden en verhoging van de belevingswaarde.

3. In dit gebied liggen verspreid verscheidene percelen met oudere beplantingen. Het gebied is ook van betekenis vanwege de autochtone geoorde wilgen

Lijnvormige elementen met zomereik.

Boswal met eikenhakhout in gebied 2 van Het Hurkske.

Individuele markante eik aan de rand van de stuifhevelstrook.

en kruipwilg. Het uit productie nemen van de oude bospercelen (in lichtbruine kleur op de kaart aangegeven) is aan te bevelen. Beheer is daarbij beperkt of bestaat uit het vrijstellen van oude en met name lichtminnende bomen, zoals zomereiken. Omgevallen bomen en staande dode bomen kunnen in beperkte mate gehandhaafd blijven. Doelen daarbij zijn behoud van het historisch bomensortiment, verhoging van natuurwaarden en verhoging van de beleevingswaarde. Het handhaven van het ontginningspadenpatroon is aan te bevelen, zowel vanuit cultuurhistorie als vanwege het milieu voor lichtminnende kruiden. Voor het overige is geïntegreerd- of natuurtechnisch bosbeheer aan te bevelen. Bij een eventuele keuze voor terugbrengen van heide lijkt het centrale deel kansrijk, vanwege het actueel verspreid voorkomen van struikheide.

4. Dit betreft een klein bosperceel met eiken spaartelgen. Het kan beschouwd worden als een oude boskern en is alleszins beschermenswaard.

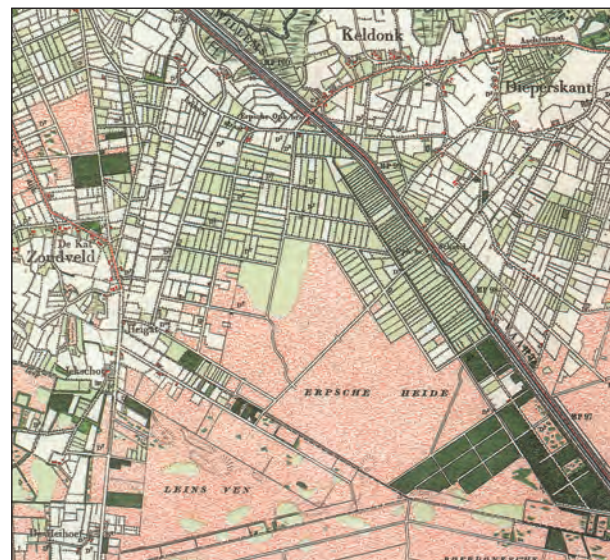
HET LIJNT (VEGHELSE HOEK) EN HET GERECHT

De bossen van Het Lijnt (Veghelse Hoek), gelegen ten zuidwesten van de Zuid-Willemsvaart, dateren grotendeels van het begin van de 20^e eeuw. De zuidoost-hoek, dat Het Gerecht wordt genoemd, dateert uit de latere 19^e eeuw, een klein deel uit ca. 1830. Het maakt onderdeel uit van de ontginning van de Erpse- en Lieshoutse Heide. De bossen zijn, met name op de nattere plaatsen, op rabatten aangelegd. Rond 1840 was het gebied aangeduid met Broek wat op natte heide en veengebied duidt. In de jaren '20 van de 19^e eeuw is de Zuid-Willemsvaart gegraven waarbij al snel een strook erlangs werd ontgonnen tot weide, akker- en bospercelen. Hier liggen nu ook de oudste percelen. Waarschijnlijk dateert een deel van de bomen langs de Zuid-Willemsvaart nog uit de aanlegtijd of van kort daarna.

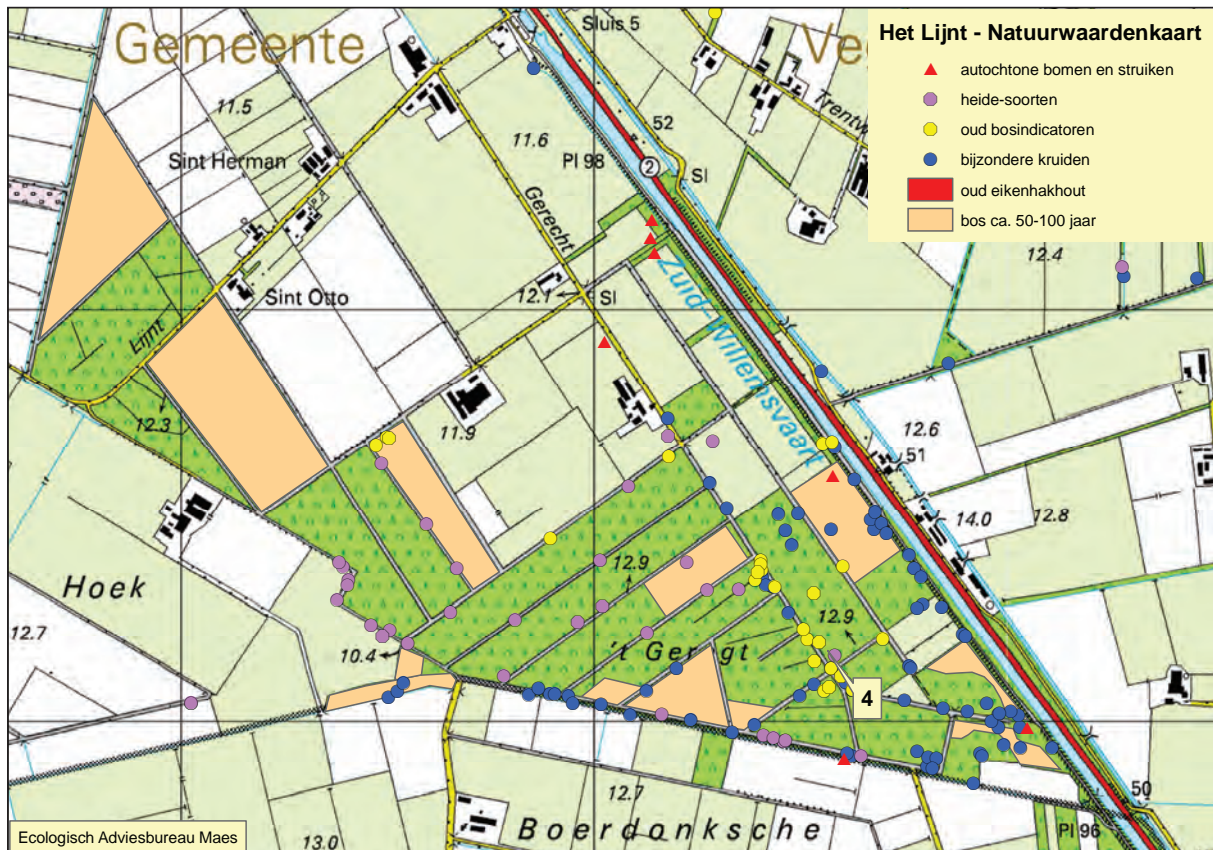
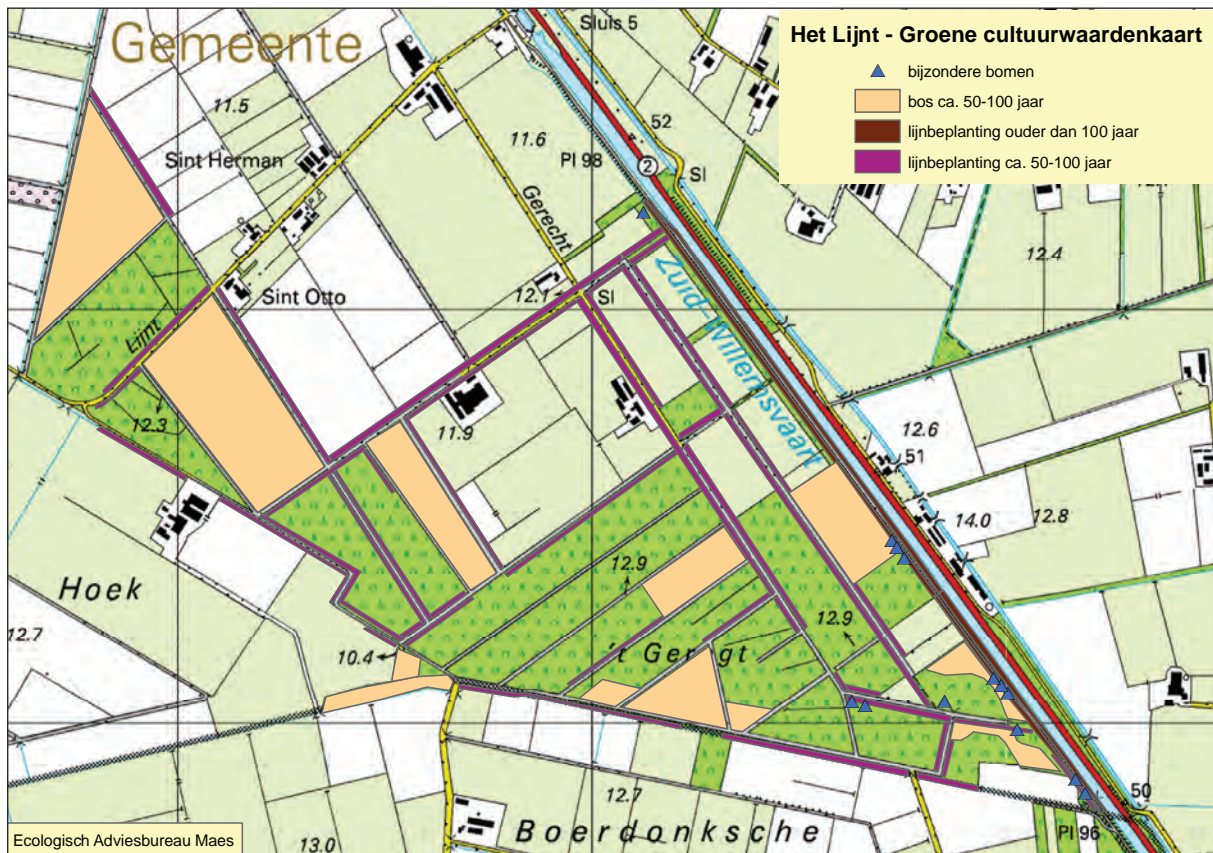
Groene cultuurwaardenkaart

Op de kaart bovenaan op de volgende bladzijde zijn oude bossen, lijnvormige elementen, verspreide grotere bomen en bosindicatoren in de kruidlaag aangegeven. Het bosgebied werd tot voor kort als

productiebos beheerd waardoor een groot deel uit jonge beplantingen bestaat. Sedert ca. 2000 is ingezet op geïntegreerd bosbeheer en niets-doenbeheer. Een groep van oudere bospercelen, zien we in het zuidoosten (Het Gerecht) waarbij ook enkele verspreide oude eiken voorkomen. Behalve eikenaanplant is hier ook een perceel met restanten van elzenhakhout. De grondwaterspiegel is hier het hoogst. Ook noordelijk langs het kanaal komt hakhout van zwarte els voor. Gezien de periode van aanplant is het mogelijk dat het plantgoed van de zwarte elzen uit de streek komt en autochtoon is. In het westelijk deel zijn enkele grotere percelen met een groot aandeel van oudere bomen, veelal zomereiken, van ca. 50-90 jaar oud. Rondom het boscomplex en deels er binnen zijn bos- en bosrandlanen met bomen van ca. 50-90 jaar oud. Een hoge cultuurhistorische waarde hebben enkele bomenrijen langs de Zuid-Willemsvaart, mogelijk daterend van ca. 1830. De Zuid-Willemsvaart behoort tot de eerste kanalen van na de Franse Tijd en kan, met de oudere beplanting erlangs, beschouwd worden als van cultuurhistorische betekenis.

Het Lijnt ca. 1840 en 1895.

Elzenhakhoutbos in Het Gerecht.

Natuurwaardenkaart Bossen

Opvallend is dat de oudbos indicatoren in de kruidlaag vooral binnen het oudste ontginningsbos (Het Gerecht) voorkomen. Het gaat om adelaarsvaren, dubbelloof en gewone salomonszegel. Hetzelfde geldt voor een paar bijzondere soorten als koningsvaren en gewone waternavel. In de noordoosthoek komt de autochtone geoorde wilg voor, een soort die in ons land sterk achteruit gaat. Mogelijk autochtone Gelderse roos is op twee plaatsen aangetroffen, nabij het kanaal en in de zuidoostelijke bosrand. Struikhei is op vier

plaatsen in het centrale deel van het boscomplex waargenomen, wat nog aan de oorspronkelijke vegetatie herinnert.

Beheersaanbevelingen

De cultuurhistorische waarden en natuurwaarden van de Bossen bij de Veghelse Hoek en Het Gerecht zijn beperkt, vanwege de jonge geschiedenis als heide-ontginningsbos. Bovendien werd het gebied tot voor kort intensief als productiebos beheerd. Het boscomplex heeft enige cultuurhistorische waarde als voorbeeld van heide-ontginningsbos uit de latere 19^e en begin 20^e eeuw. Het strook- en ruitvormig perceelleringspatroon is nog volledig aanwezig. Bomen van de eerste generatie zijn zeldzaam, maar verspreid komen percelen voor met een groot aandeel aan bomen van 50-100 jaar oud. Ze zijn op kaart aangegeven. Aan te bevelen is om met name concentraties langs de Zuid-Willemsvaart en het westelijk deel uit de productie te nemen. Daarmee wint het bosgebied ook aan belevingswaarde. De bosstroken langs de Zuid-Willemsvaart zijn extra van betekenis als voorbeeld van vroeg-19^e eeuwse bosontginning. Extra bescherming en onderzoek naar aangepast beheer t.a.v. de waterhuishouding, wallen en het elzenhakhout is wenselijk.

In zijn algemeenheid is het handhaven van de lijnvormige elementen aan te bevelen, zodat er zich

Oude eikenrij en boswallen in Het Gerecht.

in de toekomst ook een substantieel aandeel aan grotere bomen kan ontwikkelen. Belangrijk is om bij uitval van bomen direct nieuwe bomen in te boeten, zodat het volwassen beeld en de belevingswaarde gehandhaafd blijven. Met name de oude historische boombeplanting langs de Zuid-Willemsvaart heeft een belangrijke cultuurhistorische waarde vanwege de ouderdom, historische plantmateriaal en de belevingswaarde.

De natuurwaarde van het bos hangt vooral samen met de ouderdom van de bospercelen. De oudere bospercelen hebben vaak een ontwikkelde struiklaag met inheemse soorten als sporkehout, wilde lijsterbes en wilde kamperfoelie. Vooral bosranden en bospaden zijn van belang voor lichtminnende soorten. Aan te bevelen is daarom om het oorspronkelijke padenpatroon te handhaven en bij eventuele bosuitbreiding afstand te houden tot de bestaande bosranden. Uit de verspreiding van heideplanten en de bijzondere plantensoorten blijkt de natuurpotentie voor voedselarme vegetaties van het gebied.

Bossen bij de Veghelse Hoek (Het Lijnt) en Het Gerecht: Streefbeelden

In de streefbeeldkaart op de volgende bladzijde zijn drie gebieden aangegeven met aanbevolen accenten:

1. Vooral het westelijk deel van de bossen van Het Lijnt bevat verschillende percelen (deels op rabatten) met

Boslaan.

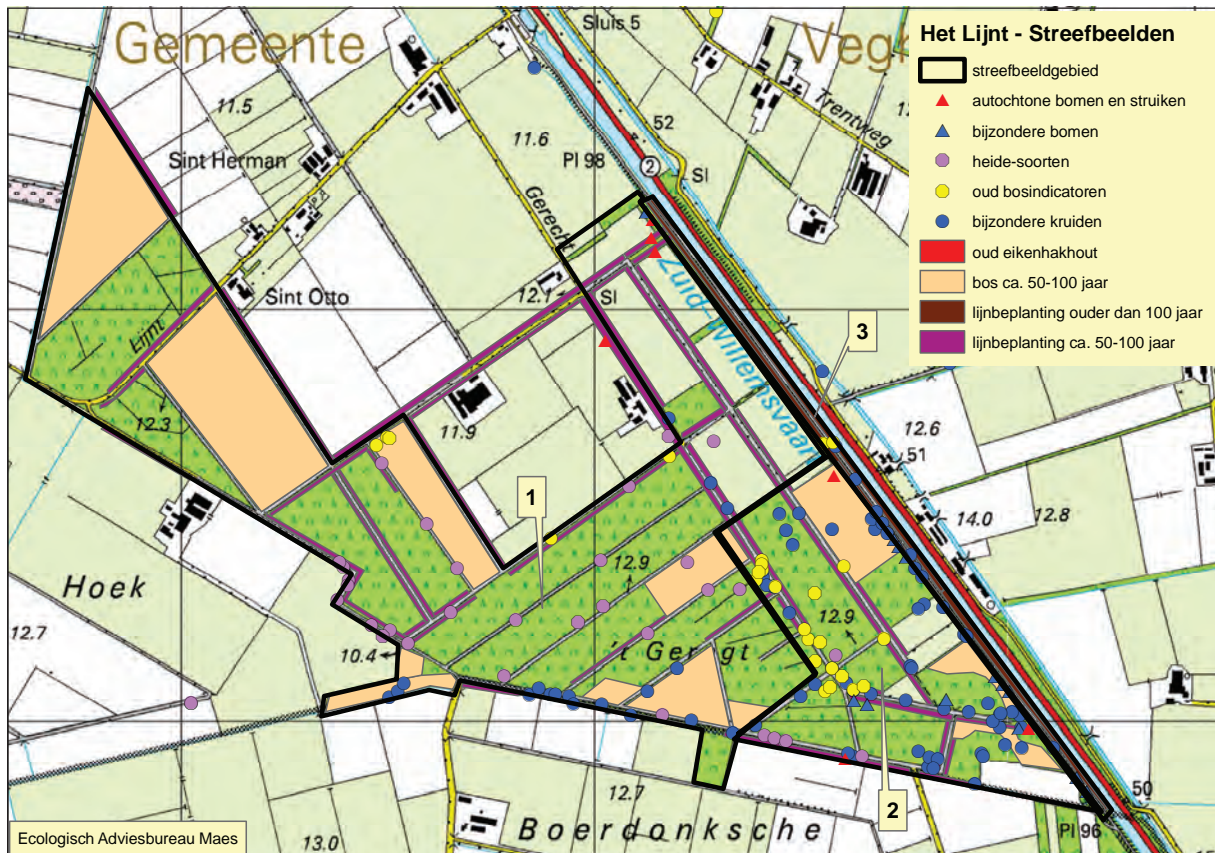

Bosperceel met oude eiken, dood hout en een gevarieerde ondergroei (westelijk deel van Het Lijnt).

mogelijk nog een aandeel van bomen van de eerste aanleg. Plaatselijk is de vegetatie gelaagd en de ondergroei gevarieerd. Ook het boslanenpatroon is inmiddels mooi ontwikkeld. Aan te bevelen is om dit bosgedeelte uit de productie te nemen.

Bij de te handhaven bosgedeelten (in lichtbruine kleur aangegeven) kan gestreefd worden naar een oud bomenbestand. Ingrijpend beheer is daarbij beperkt of bestaat uit het vrijstellen van oude en met name lichtminnende bomen, zoals zomereiken. Omgevallen bomen en staande dode bomen kunnen in beperkte mate gehandhaafd blijven. Doelen daarbij zijn behoud van historisch bomensortiment, verhoging van natuurwaarden en verhoging van de belevingswaarde. In het overige gebied is geïntegreerd bosbeheer of natuurtechnisch bosbeheer aan te bevelen.

2. Als voorbeeld van een vroeg 19^e eeuwse heideontginning is dit deel van Het Gerecht cultuurhistorisch van betekenis. Er is ook archeologisch waarde door de aanwezigheid van een grafheuvel. Waarschijnlijk is een deel van de bomenaanplant, waaronder elzenhakhout, van de eerste aanleg. Vanwege de hoge grondwaterstanden, de ouderdom van de bomen en de gelaagdheid in de vegetatie heeft dit bosgedeelte vrij hoge natuurpotenties. Het uit de productie nemen van dit gebied en in stand houden van de laanbeplanting is aan te bevelen.
3. De boomaanplant langs de Zuid- Willemsvaart (in donkerbruine kleur aangegeven) is deels uit de aanlegtijd. De beplanting heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van kanaalbeplanting uit het begin van de 19^e eeuw. Handhaving en aanvulling van deze monumentale beplanting, bij voorkeur van plaatselijk verzameld zaaigoed, is aan te bevelen.

Oude eikenbeplanting langs de Zuid-Willemsvaart.

GOORSE BOSSEN

Rond het midden van de 19^e eeuw bestond het gebied ten westen van de huidige Leijgraaf vrijwel geheel uit heide. Aan de westkant en ten noorden van de heide lagen de buurtschappen Kraanmeer, Looieind en Stinkhoek (thans Rijkbeek) die alle onder Erp vielen.

Tot aan het begin van de 20^e eeuw waren alleen de randen ontgonnen tot bospercelen. Pas in de jaren '20 kwam de bosaanplant goed op gang. De oostelijke helft was in feite een langgerekte stuifzandwal. Het reliëf is bij de bosaanplant deels behouden gebleven.

Goorse Bossen ca. 1840 en 1897.

Links oud eikenhakhout, rechts oude wegbeplanting.

Groene cultuurwaardenkaart

Uit de veldinventarisatie blijkt dat in een groot deel van de bospercelen (deels op rabatten) nog veel bomen uit de periode van ca. 1900 - 1950 dateren. In het noordelijk deel, ten zuiden van het buurtschap Kraanmeer, ligt een kleine oude boskern van voormalig eikenhakhout. In de oostelijke helft liggen verspreid boswallen en bosranden die uit de eerste helft van de 19^e eeuw of ouder kunnen dateren, waaronder elzen- en essenhakhout en knotwilgen.

dere bospercelen plaatselijk structuurrijk door de aanwezige struiklaag. Oudbosindicatoren in de kruidlaag zijn schaars in de Goorse Bossen. Hier en daar komen dubbelloof en gewone salomonszegel voor. Verspreide groeiplaatsen van struikhei wijzen op de oorspronkelijke vegetatie van het gebied.

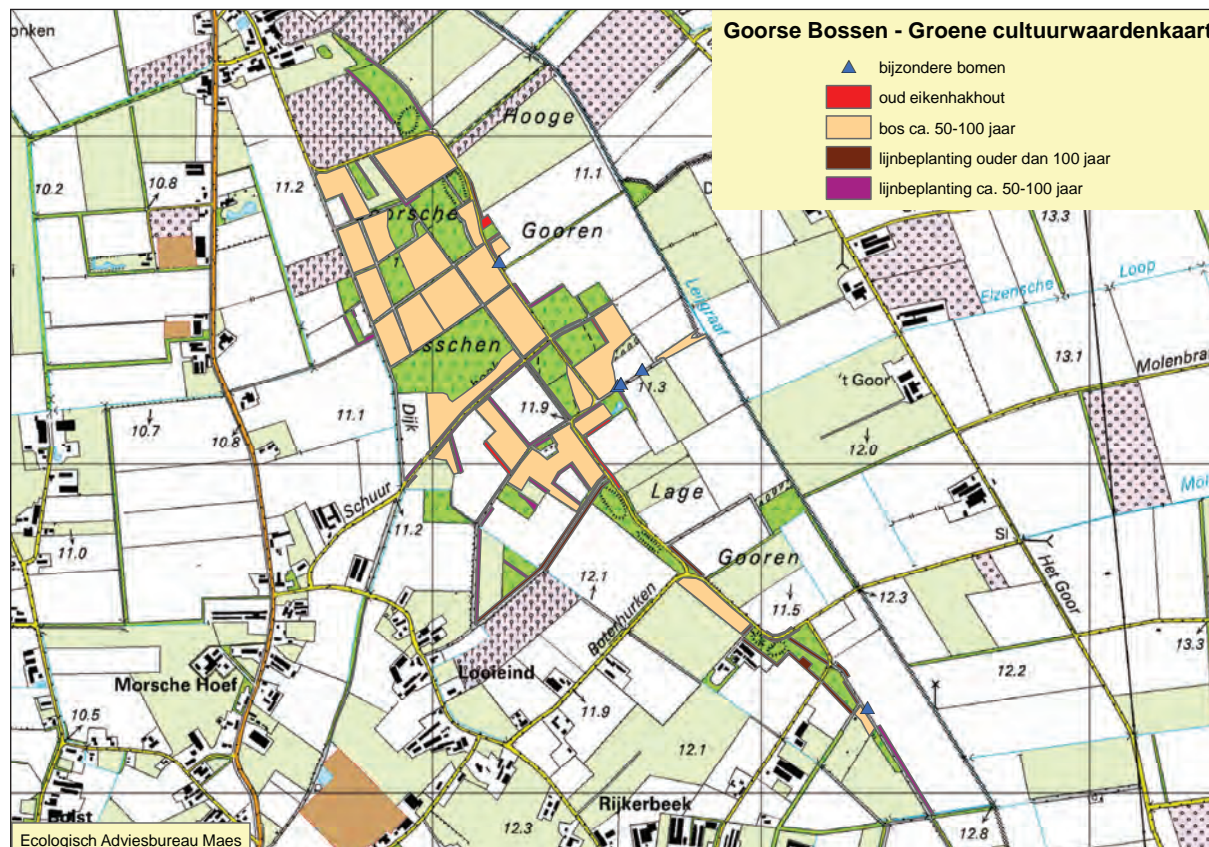
Natuurwaardenkaart Bossen

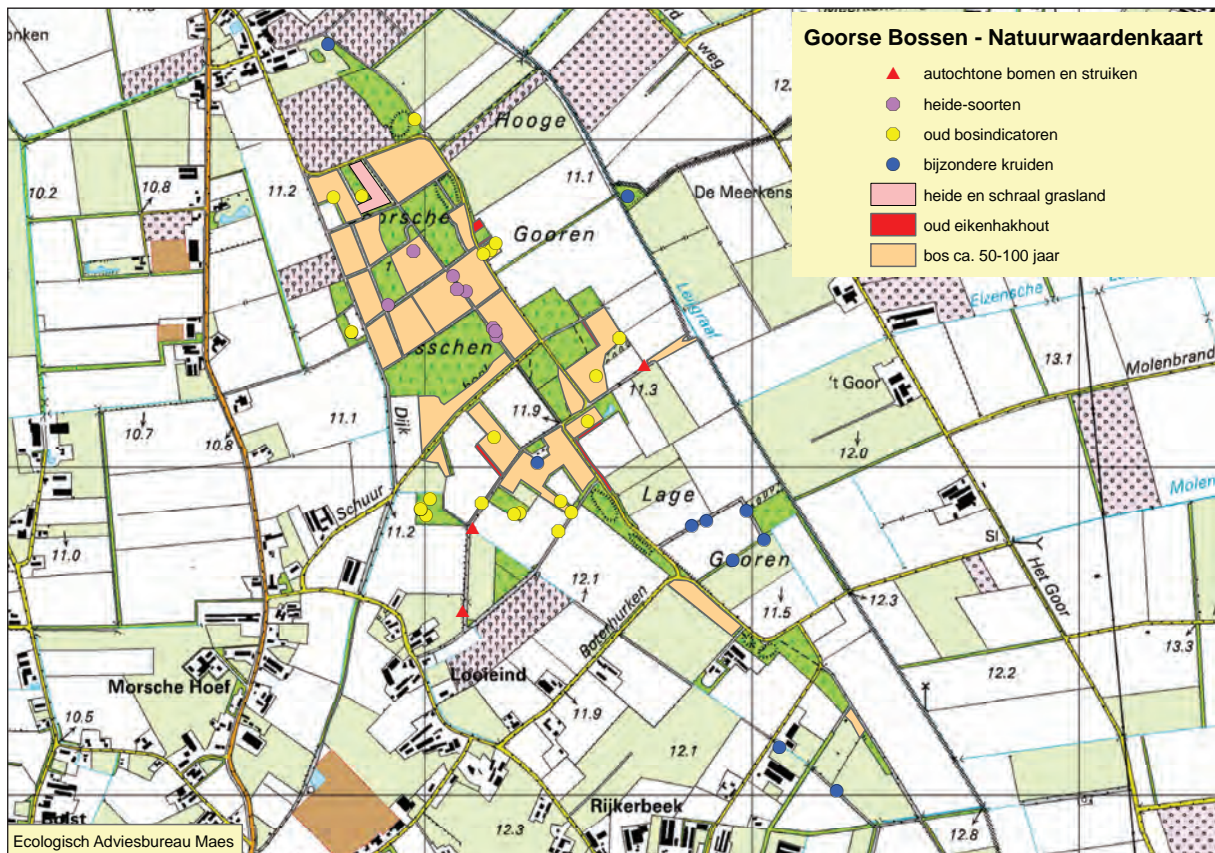
Ofschoon de natuurwaarde beperkt is, zijn de ou-

Goorse Bossen: Streefbeelden

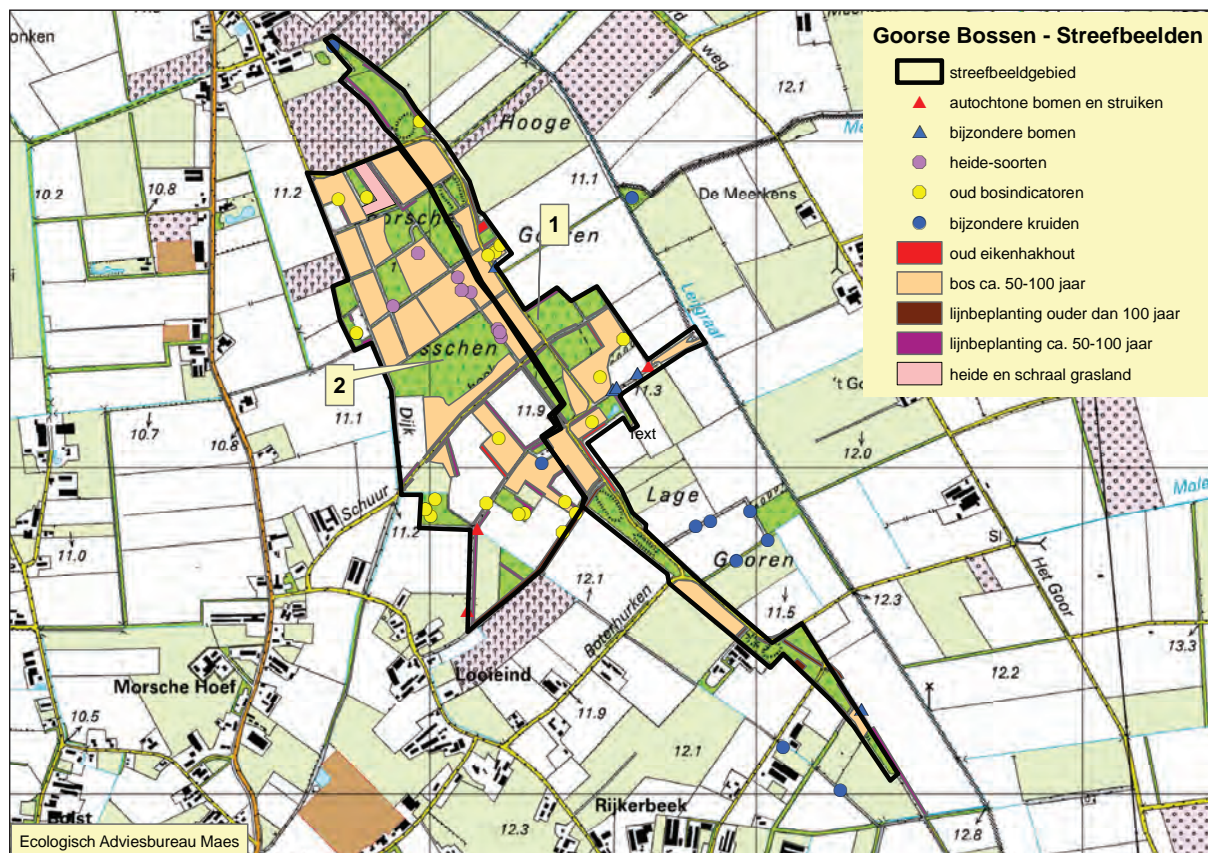
In de streefbeeldkaart op bladzijde 34 zijn globaal twee gebieden aangegeven.

1. De oostelijke randzone. Dit is de strook met de oudste ontginningen en bosaanleg. Hierin liggen

Zandpad met houtwallen bij de Leijgraaf. Rechts een oude knotwilg.

Verstoring door crossbaan in waardevol stuifzandgebied.

kleine oude boskernen, de oudste houtwallen en bosranden. Geomorfologisch is dit gebied van belang vanwege het stuifzandrelief. Gestreefd kan worden naar behoud van het reliëf, de oude (eiken en elzen) hakhoutrestanten en omvorming van begroeiingen die bedreigend zijn voor het lichtminnende eikenbos. Behoud van het oudere bomenbestand (met name in percelen met lichtbruine kleur aangegeven) en stoppen met houtproductie in dit gebied is aan te bevelen. Aanbevolen wordt om Amerikaanse vogelkers hier te verwijderen. Aanbevolen wordt om recente aanplant van inheems maar niet autochtone beplanting nabij de Leigraaf van o.a. wegedoorn om te vormen naar autochtone beplanting. Aanbevolen wordt de crossbaan in het kwetsbare stuifzandgebied naar elders te verplaatsen.

- In dit gebied liggen verscheidene bospercelen (aangegeven in lichtbruine kleur) en lijnvormige beplantingen (in paarse kleur) met en diverse bomen van 50 -100 jaar oud. In het zuidwestelijke deel liggen ook akker- en graslandpercelen. Aanbevolen wordt om in de oudere bospercelen (met lichtbruine kleur) de productiedoelstelling te beëindigen en bosconcurrerende exoten als Amerikaanse vogelkers te verwijderen. Bij de te handhaven bosgedeelten kan gestreefd worden naar een oud bomenbestand. Ingrijpend

beheer is daarbij beperkt of bestaat uit het vrijstellen van oude en met name lichtminnende bomen, zoals zomereiken. Omgevallen bomen en staande dode bomen kunnen in beperkte mate gehandhaafd blijven. Doelen daarbij zijn behoud van historisch bomensortiment, verhoging van natuurwaarden en verhoging van de belevingswaarde.

In het overige gebied is geïntegreerd bosbeheer of natuurtechnisch bosbeheer aan te bevelen, wat in de gemeentelijke eigendommen al de praktijk is.

In het noordelijk deel ligt een perceel met schraal grasland, wat verder verschaald kan worden door een aangepast maai- of begrazingsbeheer.

Oude boskern met eikenhakhout en stufzandwal.

LITERATUURLIJST

- Ancker, H. van den, en P. Jungerius, 2007.* Erfgoedwaarden van de Veluwe. Amsterdam.
- Berg, T. van de, 2008.* Inventarisatie en bescherming cultuur- en natuurhistorie bos- en natuurterreinen Gemeente Veghel. Coöperatieve Bosgroep Zuid Nederland u.a.
- Bont, Chr. de, 1993.* '.....Al het merkwaardige in bonte afwisseling.....'; een historische geografie van Midden en Oost Brabant. Geschiedenis van het Brabants Heem, deel 36. Waalre
- Brabants Landschap, 2007.* Brabant in de Ban van Buiten. Haaren.
- Camps, H.P.H. 1979.* Oorkondenboek van Noord-Brabant tot 1312. Deel I, De Meierij van 's-Hertogenbosch (met de heerlijkheid Gemert). Den Haag.
- Gemeente Veghel, 2005.* Inrichting Masterplan Ecologische Verbindingszones. Gemeente Veghel.
- Gemeente Veghel, 2008.* Groenbeheerplan Landelijk Gebied. Gemeente Veghel.
- Leenders, K.A.H.W. 1994.* Het Schijndelse cultuurlandschap. Een detailstudie. Schijndel.
- Leenders, K.A.H.W., 1998.* Historisch overzicht van het deelgebied Schijndel van de Ruilverkaveling Sint-Oedenrode.
- Lemmers, Th. 2006.* Notitie Eerdse Bergen. Afd. BOR, Gemeente Veghel.
- Provincie Noord-Brabant. Cultuurhistorische Waardenkaart (hierin onderdeel Cultuurhistorisch waardevolle groenelementen)
- Maes, N.C.M. en R. van Loon, 2008.* Oude boskernen in Midden- en Oost-Brabant. Tilburg.
- Maes, N.C.M. (B.), 2007.* Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen. Amsterdam.
- Maes, N.C.M., 2007.* Oude boskernen in de Loonse en Drunense Duinen. Een overzicht van de autochtone genenbronnen van bomen en struiken in het nationaal Park. Utrecht.
- Provincie Noord-Brabant, 2001-2007.* Databank natuurgegevens. Den Bosch.

BIJLAGE 1 - Opnamen van de oude boskernen

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb
dagnummer: 09081301			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 01			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,07 hectare						
coördinaten: 162.20 hor. x 401.63 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosrand/bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifzandwal			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: stuifzandwal/rand met restant eikenhakhout.												
												categorie: B
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 7
												aantal oud-bosindicatoren: 2
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie		autoch-	ver-	oogst-	fl-fr	hoogte*	stam*	stroof*	kruidlaag	OBI
boom	struik	toniteit	jonging	baar								
	amelalam	2		s							carexare	
	betulpen	2		c							digitpur	
	betulpub	3		c/s							dryopdil	
	euonyfor										melampra	x
	fraxiexc	1		s							polytmul	x
	ilex aqu	2		s								
	parthqui	1		s								
	pinuspin	2		p				12	1			
	pinussyl	5		p				15	1			
	prunuavi	2		s								
	prunuser	2		s								
	quercrob	5		b/c				15		3		
	rhamnfra	2		b			fr					
	rubus-sp	3		a								
	sambunig	2		c								
	samburac	2		s								
	sorbuauc	2		b/c								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09051801			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 02			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,29 hectare							
coördinaten: 161.99 hor. x 401.59 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: houtwal/bosrand			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: voormalig hakhout													
bijzonderheden: oude stuifwal met eikenhakhout. Tuinplanten + afval. Veel Polypodium vulgare en Polygonatum multiflorum. Maianthemum bifolia. Kleine maagdenpalm waarschijnlijk verwilderd. Deels crossbaantje tussen de eikenstoven												categorie: A	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 9	
												aantal oud-bosindicatoren: 7	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout			spaartelgen							
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	stam*	stam*	kruidlaag	OBI
	acer cam	1		s								calamcan	
	betulpen	2		c								carexare	
	betulpub		2	c								chameang	
	corylave	1		s								deschfle	
	cratamon		1	s								digitpur	
	cytissco		1	c								dryop*de	
	hederhel		4	p/s								dryopdil	
	ilex aqu		3	s	+							humullup	
	lonicper		2	a								maianbif	x
	malusdom		1	s								melampra	x
	pinussyl	3		p				15	1			molincae	
	popultre	2		s	+							poa nem	x
	prunuavi	2		p/s								polydvul	x
	prunulau		2	p								polytmul	x
	prunupad		2	p								pteriaqu	x
	prunuser	4		s								vincamin	x
	pseutmen	1		p									
	quercrob	7		a/b				20			6,5		
	rhamnfra	4		b									
	ribesrub	4		s									
	rubus-sp		8	a									
	sambun,l		2	s									
	sambunig		3	c/s									
	sorbuauc		3	b/c									
	sympralb		1	s									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer bm gdb	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												
dagnummer: 09081302			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 03			gemeente: Veghel			eigendom: particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,12 hectare						
coördinaten: 161.97 hor. x 401.63 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosrand/bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout/aanplant												
bijzonderheden: stuifduin met aanplant Pinus sylvestris. Deels zandzeggevegetatie. Tuinafval en speelbouwsels, Verwilderde tuinplanten. Eén grote eikenstoot van 6,20 meter omtrek.											categorie: B	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
											aantal oud-bosindicatoren: 2	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	stam*	omtrek stoot*	kruidlaag	OBI
	acer pse		3	p/s							carexare	
	amelalam		3	s							dryopcar	
	betulpen		2	c							dryopdil	
	corylave		2	p/s	+						dryopfil	
	fraxiexc		2	s							polytmul	x
	ilex aqu		2	s							vincamin	x
	juglareg		2	s								
	lonicper		2	a								
	mahon-sp		1	s								
	parthqui		1	s								
	pinuspin		6	p								
	pinussyl		7	p				15	1			
	popultre		4	p/s								
	prunuavi		4	p/s	+			12				
	prunulau		2	s								
	prunupad		2	s								
	prunuser		6	p/s								
	prunuspi		4	p	+							
	pyruscom		1	s								
	quercrob		2	b/c				15		6,20		
	quercrob		4	p/s	++			15	1			
	rhus-sp		1	s								
	rubus-sp		6	a								
	sambunig		2	c								
	samburac		2	s								
	sorbuauc		3	b/c	+							
	syrinvol		1	s								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm	
dagnummer: 09081306			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 04			gemeente: Veghel			eigendom: particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,08 hectare						
coördinaten: 162.06 hor. x 401.53 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosrand/bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifduinen/steilrand			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: smalle bosstrook met zeer oud voormalig eikenhakhout en spaartelgen; dichte Pteridium aquilinum als ondergroei. Lokaal eikvarens.									categorie: A			
Grote eikenstoven tot ca 10.30 meter omtrek (gemeten: 7,2 en 10,3 meter omtrek)									aantal autochtone soorten bomen & str.: 7			
									aantal oud-bosindicatoren: 2			
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	betulpen	3		c							carexare	
	betulpub	3		c/s							deschfle	
	cytissco		2	b/c							dryopdil	
	ilex aqu		2	s							molincae	
	pinussyl	6		p				15	1		polydvul	x
	prunuser		5	p	+						pteriaqu	x
	quercrob	7		a/b	+			18		10,3		
	rhamnfra		4	b			fr					
	rubus-sp		4	a								
	samburac		2	p/s								
	sorbuauc		3	b								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09051805			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 10			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,28 hectare							
coördinaten: 162.35 hor. x 401.31 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: houtkant/bosrand			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: eikenhakhout aan beide zijden van het zandpad.													
												categorie: B	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
												aantal oud-bosindicatoren: 1	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	stam*	omtrek stam*	stoof*	kruidlaag	OBI
	betulpen	2		c								deschfle	
	pinussyl	3		p				15	1			dryopdil	
	prunuser	5		p/s	+							molincae	
	quercrob	3		b				20			4	polytmul	x
	rhamnfra	5		b									
	rubus-sp	6		a									
	sambunig		2	c/s									
	sorbuauc	5		b/c	+								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb	
dagnummer: 09051806			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 11			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,04 hectare						
coördinaten: 162.45 hor. x 401.27 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: houtkant/bosrand			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: stuifwal met voormalig eikenhakhout.												
											categorie: A	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
											aantal oud-bosindicatoren: 3	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie		autoch-	ver-	oogst-	fl-fr	hoogte*	omtrek		kruidlaag	OBI
		boom	struik	toniteit	jonging	baar			stam*	stoof*		
	popultre	1		c/s							polydvul	x
	prunuser	3		p/s							polytmul	x
	quercrob	3		a/b			20			7,5	pteriaqu	x
	rhamnfra	3		b								
	rubus-sp		4	a								
	sambunig		3	c								
	sorbuauc		3	b/c								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer bm gdb	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl													
dagnummer: 09082601			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 13			gemeente: Veghel			eigendom: particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,40 hectare							
coördinaten: <u>162.23</u> hor. x <u>401.19</u> vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: houtwal/bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand			bodem: zand			hydrologie: droge sloot							
beheer: niets doen													
bijzonderheden: restant voormalig eikenhakhout, deels knotbomen. Veel opslag Quercus rubra en Prunus serotina. Zomereiken ca. 150 jaar niet gekapt.												categorie: B	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
												aantal oud-bosindicatoren: 0	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout			oude bomen							
aantal	soort	abundantie boom struik		autoch- toniteit	ver- jonging	oogst- baar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam* stoof*			kruidlaag	OBI
	lonicper		2	a									
	pinussyl		2	s									
	prunuser		6	p/s	++								
	quercrob	7		b			15	3,5	4,5				
	rhamnfra		3	b	+								
	rubus-sp		6	a									
	sambunig		2	c/s									
	sorbuauc		2	b/c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer		
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb		
dagnummer: 09051803			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 16			gemeente: Veghel			eigendom: particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,46 hectare							
coördinaten: 162.38 hor. x 401.06 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: houtwal/bosrand			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: stuifwal met plaatselijk oud eikenhakhout ; Amerikaanse eik deels gekapt. Veel opslag van Amerikaanse eik. Crossbaan door en langs de eikenstoven.												categorie: A	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 8	
												aantal oud-bosindicatoren: 3	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI	
	castasat	2		s							dryopdil		
	cytissco		2	c							polydvul	x	
	hederhel		2	p/s							polytmul	x	
	ilex aqu	3		s	+						pteriaqu	x	
	lonicper		4	a									
	pinussyl	3		p				15	1				
	prunuser	4		s									
	quercrob	5		a/b				20		10			
	quercrub	4		s	+								
	rhamnfra	3		b									
	robinpse	4		p				15	1				
	rubus-sp	4		a									
	rubuscae	4		a									
	sambunig	2		c									
	samburac	1		s									
	sorbuauc	3		c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											waarnemer bm gdb	
dagnummer: 09051804			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 20			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 1,04 hectare						
coördinaten: 162.19 hor. x 400.93 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: houtkant			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: oude stuifwal met verspreide eikenhakhoutstoven.												
											categorie: B	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 5	
											aantal oud-bosindicatoren: 2	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie boom	struik	autoch- toniteit	ver- jonging	oogst- baar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam* stoom*		kruidlaag	OBI
	betulpen	1		s							deschces	
	ilex aqu	2		s							dryopdil	
	prunuser		7	p/s							molincae	
	quercrob	5		a/b				15	2	5	polydvul	x
	rhamnfra	3		b							polytmul	x
	rubus-sp		3	a								
	sambunig		2	c								
	sorbuauc		2	b/c								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb	
dagnummer: 09051901			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 22			gemeente: Veghel			eigendom: particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,23 hectare						
coördinaten: 162.23 hor. x 400.73 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: pleistoceen dekzand			bodem: zand			hydrologie: verdroging/droge sloot						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: eikenbosje met hier en daar voormalig hakhout.												
											categorie: C	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 5	
											aantal oud-bosindicatoren: 1	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	acer cam		2	s							dryopdil	
	betulpen	2		c/s							molincae	
	cytissco		1	b/c							polytmul	x
	ilex aqu	3		s								
	prunuser	5		p/s								
	quercrob	9		b				15		6		
	rubus-sp		5	a								
	sorbuauc	5		b/c								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09051903			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 23			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 2,06 hectare							
coördinaten: 162.46 hor. x 400.39 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: bosje op stuifwal met voornamelijk eikenhakhout. Verspreid zeer oude eikenstoven.													
												categorie: A	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 8	
												aantal oud-bosindicatoren: 1	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI	
	cytissco		1	b/c							dryofil		
	ilex aqu		2	s							polydvul		
	lonicper		4	a							polytmul	x	
	piceaabi		1	s									
	pinussyl	5	5	p				15					
	prunuser		6	p									
	quercrob	5		b				15		3,5			
	quercrob	3		a/b				15		5			
	rhamnfra		4	b									
	rubus-sp		4	a									
	sambun,l		1	s									
	sambunig		4	c									
	sorbuauc		5	b/c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb
dagnummer: 09091001		provincie: Noord-Brabant				floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 241		gemeente: Veghel				eigendom: particulier						
kaartbladnr: 51F		dorp/gehucht: Boerdonk				oppervlakte: 0,31 hectare						
coördinaten: 173.16 hor. x 398.17 vert.		locatie: Antoniahoeve										
landschapselement: bosje				vegetatietype: Betulo-Quercetum								
geomorfologie: beekdal/dekzand				bodem: zand/leem				hydrologie:				
beheer: voormalig hakhout/aanplant												
bijzonderheden: voormalig eikenhakhoutbosje met jonge dennenaanplant												
												categorie: B
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 4
												aantal oud-bosindicatoren: 0
motivatie: kaart 1850		oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	acer pse		2	s							dryopdil	
	amelalam		2	p/s								
	betulpen	1		p/s								
	euonyeur		1	s								
	hederhel		6	p/s								
	pinussyl	4		p								
	prunupad		4	p/s								
	prunuser		6	p/s	+			8				
	quercrob	9		b/c				10		4		
	rubus-sp		4	a								
	sambunig		3	c								
	sorbuauc		3	c	+							

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09051906			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 25			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,45 hectare							
coördinaten: 162.55 hor. x 399.97 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: stuifwal met voormalig eikenhakhout. Stoven mogelijk tot 12 meter.													
												categorie: A	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 4	
												aantal oud-bosindicatoren: 0	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI	
	amelalam		1	s							dryop*de		
	pinussyl	2		p				15	1		dryopdil		
	prunuser		5	p/s									
	pseutmen	3		p/s									
	quercrob	8		a/b				15		5			
	rhamnfra		5	b									
	rubus-sp		5	a									
	sorbuauc		5	b/c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09051907			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 27			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,50 hectare							
coördinaten: 162.70 hor. x 399.96 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: bosje op stuifwal met voormalig eikenhakhout. Grenzend aan bosje vrijwel geheel bestaand uit zaaddragende Prunus serotina.													
												categorie: A	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 4	
												aantal oud-bosindicatoren: 1	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	stam*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	ilex aqu		3	s								dryopdil	
	pinussyl		4	p				15	1			polydvul	x
	prunuser		4	p/s									
	quercrob	6		a/b				15			7		
	rhamnfra		5	b									
	rubus-sp		4	a									
	sambunig		2	s									
	sorbuauc		5	b/c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer		
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb		
dagnummer: 09051905			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 28			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,83 hectare							
coördinaten: 162.86 hor. x 400.06 vert.			locatie: Eerde Bergen										
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekszand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: voormalig hakhout langs bosrand en op stuifwallen. Kleine maagdenpalm waarschijnlijk verwilderd.													
											categorie: A		
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 7		
											aantal oud-bosindicatoren: 3		
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie		autoch-	ver-	oogst-	fl-fr	hoogte*	omtrek		kruidlaag	OBI	
		boom	struik	toniteit	jonging	baar			stam*	stoof*			
	cytissco		2	b/c							dryopdil		
	ilex aqu		3	s							polydvul	x	
	lonicper		4	a							polytmul	x	
	pinussyl	3		p				15	1		vincamin	x	
	prunuser		6	s									
	quercrob	7		b				15		6			
	rhamnfra		5	b									
	rubus-sp		4	a									
	sambunig		3	c									
	sorbuauc		5	c									
	taxusbac	1		s									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb	
dagnummer: 09052502			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 29			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,29 hectare						
coördinaten: 163.42 hor. x 399.96 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: stuifwal met voormalig eikenhakhout.												
											categorie: A	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
											aantal oud-bosindicatoren: 2	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie		autoch-	ver-	oogst-	fl-fr	hoogte*	omtrek		kruidlaag	OBI
		boom	struik	toniteit	jonging	baar			stam*	stoof*		
	betulpen		2	c							deschces	
	ilex aqu		1	s							dryopdil	
	pinussyl	3		p				15	1		molincae	
	prunuser		5	p/s				15	0,75		polydvul	x
	quercrob	9		a/b				20		5	polytmul	x
	rhamnfra		5	b								
	robinpse	1		p								
	rubus-sp		3	a								
	sambunig		4	c								
	sorbuauc		4	b/c								

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN												waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl												bm gdb	
dagnummer: 09090402			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 30			gemeente: Veghel			eigendom: particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,07 hectare							
coördinaten: 163.60 hor. x 400.14 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: houtwal/houtkant			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand			bodem: zand			hydrologie: droge sloot							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: houtwal met voormalig eikenhakhout en eikenspaartelgen. Stort tuinafval en mest.													
												categorie: B	
												aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
												aantal oud-bosindicatoren: 1	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie		autoch-	ver-	oogst-	fl-fr	hoogte*	omtrek		kruidlaag	OBI	
		boom	struik	toniteit	jonging	baar			stam*	stoof*			
	ilex aqu		1	s							polytmul	x	
	lonicper		2	a									
	prunupad		2	p/s									
	prunuser		2	s	+								
	pyruscom		1	s									
	quercrob	9		b/c				12		2			
	rhamnfra		2	b									
	rubus-sp		3	a									
	sambunig		2	c									
	sorbuauc		1	c									

*=meter

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer	
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb	
dagnummer: 09052501			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district						
locatienummer: 31			gemeente: Veghel			eigendom: particulier						
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 1,34 hectare						
coördinaten: 163.98 hor. x 400.06 vert.			locatie: Eerdse Bergen									
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum									
geomorfologie: stuifduinen			bodem: zand			hydrologie: verdroging						
beheer: niets doen/voormalig hakhout												
bijzonderheden: stuifduinen met voormalig eikenhakhout. Diverse grote eikenstoven. Veel eikvarens. Lelietje van dalen waarschijnlijk verwilderd.												
											categorie: A	
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 6	
											aantal oud-bosindicatoren: 3	
motivatie: kaart 1850			oud hakhout									
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	betulpen	2		c							convamaj	x
	ilex aqu		3	s							deschces	
	pinussyl	4		p				15	1		dryopdil	
	popultre	1		c/s							molincae	
	prunuser		5	p/s	+						polydvul	x
	quercrob	9		a/b				15		8	polytmul	x
	quercrob	3		p				18	2			
	rhamnfra		5	b								
	ribesuva		1	s								
	rubus-sp		6	a								
	sambunig		4	c								
	sorbuauc		5	s								

*=meter

BIJLAGE 2 - Verantwoording van de werkwijze

Autochtoon en oorspronkelijk inheems

Autochtoon (synoniem met oorspronkelijk inheems) zijn de bomen en struiken die zich sinds de spontane vestiging na de laatste IJstijd (vanaf ca. 13000 jaar geleden) ter plekke altijd natuurlijk hebben verjongd. Ze kunnen ook kunstmatig verjongd zijn, maar dan moet het plantmateriaal afkomstig zijn van strikt lokaal oorspronkelijke bomen of struiken. (Heybroek 1992). Dit betekent dat bomen en struiken die als soort wel inheems zijn, maar ingevoerd uit een andere klimaatszone of geologische regio niet autochtoon zijn. Plantmateriaal uit direct aangrenzende gebieden (ook over landsgrenzen) kan daarentegen wel als oorspronkelijk inheems worden gedefinieerd, als het verder voldoet aan de definitie.

Wanneer is een boom of struik autochtoon

Aangeplante bomen en struiken zijn niet zonder meer te onderscheiden van hun autochtone verwanten. Ervaren veldwerkers kunnen wel heel wat morfologische verschillen vaststellen, maar in de praktijk worden autochtone bomen en struiken onderscheiden door middel van een aantal parameters of criteria. De werkwijze hiervoor is ontwikkeld door de auteur (Maes 1993, 2002). De criteria hebben betrekking zowel op de boom zelf als op de groeiplaats. Soms bieden archieven of herinneringen van omwonenden hulp. Een nieuwe hulpbron is kennis van het DNA met behulp waarvan autochtone genenbronnen kunnen worden gekarakteriseerd. Holocene migratieroutes vanuit Spanje en Italië, vanaf ca. 13.000 jaar geleden, kunnen daarmee worden getraceerd.

De belangrijkste criteria die de groeiplaats betreffen:

- het landschapselement komt voor op de historische topografische kaart van ca. 1830-1850 of ouder;
- het landschapselement komt op latere topografische kaarten voor, maar er zijn duidelijke aanwijzingen dat er vanuit oudere landschapselementen in de buurt uitzaaiing heeft plaats gevonden;
- het landschapselement maakt in het veld een oude en ongestoorde indruk
- het bodemtype en de groeiplaatsomstandigheden komen min of meer overeen met de natuurlijke standplaats van de soort;
- de bodem maakt een ongestoorde indruk;
- de boom of struik komt voor in het ter plaatse natuurlijke of afgeleide vegetatietype;
- er zijn plantensoorten aanwezig in de boom-, struik- of kruidlaag die indicatief zijn voor oude bosplaatsen of houtwallen. Hierbij wordt een lijst (zie tabel 1) gehanteerd zoals die voor de bossen van Vlaanderen is opgesteld door M. Hermy (Tack et al., 1993), aangevuld met soorten die representatief zijn voor Nederland
- de standplaats ligt binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van de betreffende soort;
- in de omgeving komt de betreffende soort voor op vergelijkbare standplaatsen;
- in of nabij de standplaats komen oude natuurlijke of cultuurhistorische elementen voor zoals beekmeanders, wallen, greppels, graften, holle wegen en oude perceelsgrenzen.

De belangrijkste criteria die de boom of struik zelf betreffen:

- de boom of struik is een wilde inheemse variëteit, geen cultuurvorm;
- de boom of struik maakt een spontane en niet-aangeplante indruk;
- het betreft een zichtbaar oude boom of struik, een oude stoof van voormalig hakhout of spaartelg (op enen gezet);
- DNA onderzoek geeft indicaties over de autochtoniteit.

Overige criteria

- uit archieven blijkt een hoge ouderdom van de groeiplaats of zijn er indicaties voor het autochtone karakter;
- uit mededelingen van bewoners ter plaatse blijkt een hoge ouderdom van de groeiplaats;
- uit archeo-botanisch- of archeologisch onderzoek volgen indicaties voor het autochtone karakter.

In de praktijk gaan zelden alle criteria tegelijk op. Op verarmde plaatsen bijvoorbeeld zullen indicatieve kruiden ontbreken. Er is ook niet altijd sprake van oude bomen of oud hakhout. Het uitsluiten van typische tuinvariëteiten

is nog wel mogelijk, maar determinatie van wilde variëteiten is alleen met veel veldervaring soms mogelijk. De criteria dienen ook in samenhang met elkaar gebruikt te worden.

De groeiplaatsen van autochtone bomen en struiken worden in het veld aangegeven op een veldkaart met topografische ondergrond, schaal 1:10.000.

Op het inventarisatieformulier worden opgenomen:

- gegevens betreffende de standplaats (topografie, geomorfologie, bodem, vegetatietype, indicatieve kruiden e.d.);
- gegevens over het beheer;
- de karakteristieke bomen en struiken (Tansleypresentie, inheems karakter, omtrek, hoogte, optreden van verjonging);
- gegevens ten behoeve van de oogst van vruchten of zaden (bloei, vruchtzetting, mate van bereikbaarheid).

De in de rapportage opgenomen soorten en groeiplaatsen zijn steeds in het veld bezocht en bestudeerd. In de praktijk is gebleken dat er in bestaande inventarisatierapporten ten aanzien van een aantal soortengroepen onvoldoende zekerheid bestaat over de determinatie of dat er sprake is van onzorgvuldige determinatie. Dit geldt voor geslachten als *Betula*, *Quercus*, *Crataegus*, *Prunus*, *Salix*, *Rosa* en *Ulmus*.

Registratie van gegevens

De veldkaarten zijn digitaal verwerkt met Arc View 3.2a.

De formuliergegevens zijn met behulp van het databaseprogramma Filemaker Pro 5 ingevoerd en geanalyseerd.

Een voorbeeldformulier wordt hierbij weergegeven:

INVENTARISATIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN											waarnemer		
Ecologisch Adviesbureau Maes, Achter Clarenburg 2, 3511 JJ Utrecht tel.: +31(0)30 2302804; maes.dool@planet.nl											bm gdb		
dagnummer: 09051907			provincie: Noord-Brabant			floradistrict: Kempens district							
locatienummer: 27			gemeente: Veghel			eigendom: gemeente/particulier							
kaartbladnr: 45G			dorp/gehucht: Eerde			oppervlakte: 0,50 hectare							
coördinaten: 162.70 hor. x 399.96 vert.			locatie: Eerdse Bergen										
landschapselement: bosje			vegetatietype: Betulo-Quercetum										
geomorfologie: dekzand/stuifduinen			bodem: zand			hydrologie:							
beheer: niets doen/voormalig hakhout													
bijzonderheden: bosje op stuifwal met voormalig eikenhakhout. Grenzend aan bosje vrijwel geheel bestaand uit zaaddragende Prunus serotina.											categorie: A		
											aantal autochtone soorten bomen & str.: 4		
											aantal oud-bosindicatoren: 1		
motivatie: kaart 1850			oud hakhout										
aantal	soort	abundantie boom	abundantie struik	autochtoniteit	verjonging	oogstbaar	fl-fr	hoogte*	stam*	omtrek stam*	omtrek stoof*	kruidlaag	OBI
	ilex aqu		3	s								dryopdil	
	pinussyl		4	p				15	1			polydvul	x
	prunuser		4	p/s									
	quercrob	6		a/b				15			7		
	rhamnfra		5	b									
	rubus-sp		4	a									
	sambunig		2	s									
	sorbuauc		5	b/c									

*=meter

Legenda en toelichting bij het inventarisatieformulier

Algemene kopgegevens

Het formulier bevat kopgegevens die de groeiplaats zo nauwkeurig mogelijk geografisch karakteriseren:

<i>Dagnummer:</i>	iedere groeiplaats wordt gekenmerkt door een dagnummer waarin de datum van opname is opgenomen.
<i>Locatienummer:</i>	dit nummer correspondeert met de locatie op de veldkaart 1:10.000.
<i>Kaartbladnummer:</i>	het betreffende blad schaal 1:25.000.
<i>Coördinaten:</i>	de Amersfoortcoördinaten die betrekking hebben op een centraal punt in de opname.
<i>Locatie:</i>	de op de opname betrekking hebbende toponiem. Ook de Gemeente en, indien aanwezig, een buurtschap of dorp wordt vermeld.
<i>Oppervlakte:</i>	oppervlakte van de opname in m ² .
<i>Eigendom:</i>	de eigenaren en contactpersonen zijn indien mogelijk vermeld.

Standplaats

Vervolgens komen er een aantal kopgegevens aan bod, die de standplaats kenmerken:

<i>Landschapselement:</i>	aangegeven wordt of het een heg, houtwal, houtkant, struweel, bosrand, bosje (<5 ha), bos (> 5 ha), singel, kade, griend etc. betreft.
<i>Geomorfologie:</i>	bevat begrippen als stuwwal, stuwwalflank, beekdal, stuifzand en dekzandrug.
<i>Vegetatietype:</i>	naamgeving conform de bostypologie van Van der Werf (1991) en van Stortelder, Schaminée & Hommel (1999).
<i>Bodem:</i>	bevat gegevens betreffende de bodemsoort, zoals klei, leem en zandleem
<i>Hydrologie:</i>	bevat facultatieve informatie over grondwaterstand, kwel, aanwezigheid van een beek of sloot etc.
<i>Locatiewaardering:</i>	samenvattend oordeel over de waarde van de standplaats als autochtone genenbron. A = zeer waardevol (Sterlocatie); B = waardevol; C = vrij waardevol.

Beheer

Hier worden gegevens over het beheer ingevuld (bijv. hakhoutbeheer; heg snoei, aanplant).

Motivatie

Hier worden de belangrijkste criteria vermeld die hebben geleid tot het vaststellen van de autochtoniteit van de bomen en struiken: het voorkomen van de groeiplaats op historisch-topografische kaarten, de hoeveelheid bos- en oudbosindicatoren, de aanwezigheid van oud hakhout, spaartelgen, oude bomen, archiefmateriaal, mondelinge of schriftelijke informatie.

Soortkenmerken

Tenslotte worden de aangetroffen soorten ingevuld en gekarakteriseerd:

<i>Aantal:</i>	bij zeldzame soorten wordt het aantal exemplaren geteld.
<i>Soort:</i>	de naamgeving der soorten berust op BioBase 1997.
<i>B en S (resp. boomlaag en struiklaag):</i>	hier wordt de mate van presentie van de soort weergegeven volgens de Tansleyschaal: 1= zeldzaam, één exemplaar 2= schaars of zeldzaam verspreid 3= hier en daar 4= plaatselijk frequent 5= frequent 6= lokaal zeer veel voorkomend 7= zeer veel 8= co-dominant 9= dominant
<i>H:</i>	ter plekke is soms herbariummateriaal verzameld in verband met vergelijkend taxonomisch onderzoek en ter registratie.
<i>Inh:</i>	Van iedere soort wordt het inheems en autochtoon karakter aangegeven. Hierbij betekent: a = vrijwel zeker autochtoon; b = waarschijnlijk autochtoon; c = mogelijk autochtoon.

Ook combinaties hiervan zijn mogelijk. Daarnaast wordt 'p' aangegeven bij aangeplante bomen en struiken en 's' als het om spontane vestigingen gaat waarbij de autochtoniteit onbekend is.

Op het formulier wordt aangegeven hoeveel autochtone soorten zijn aangetroffen.

Oogst: Als richtlijn voor de winning van zaad of stek wordt een minimumpopulatie van $\pm$ 30 individuen aangehouden. Deze hoeven niet op één groeiplaats voor te komen. In het geval van zeer zeldzame soorten betreft het zelfs het gehele inventarisatiegebied. De oogstmogelijkheden zijn matig, goed of zeer goed; resp. +, ++ en +++.

De overige soortkenmerken worden facultatief (waar relevant) ingevuld.

Het betreft gegevens over de bloei (fl) dan wel vruchtdracht (fr), de hoogte (in m.) en de gemiddelde en/of maximale omtrek van boom of stoof (in cm.) en of er verjonging is waargenomen (zeer weinig, matig, veel; resp. +, ++ en +++).

Het veldwerk vond deels buiten het voorjaar plaats, waardoor een aantal voorjaarsbosplanten zoals Bosanemoon zeker is gemist. De begrenzing van een veldopname en de aanwezigheid van de belangrijkste inheemse boom- en struiksoorten waarvan autochtone exemplaren zijn aangetroffen zijn aangegeven op de topografische kaart 1:10.000. Het betreft soorten als bijvoorbeeld Viltroos, Wilde mispel, Grootvruchtige meidoorn, Tweestijlige meidoorn, Jeneverbes en Geoorde wilg. Zomereik is als puntlocatie opgenomen als die buiten de opnamen valt. Algemene soorten en weinig indicatieve soorten als Sporkehout, Wilde lijsterbes en Eenstijlige meidoorn zijn niet op de kaart aangegeven.

BIJLAGE 3 - Ontwerp Naamlijst van inheemse boom- en struiksoorten, waarvan autochtone exemplaren voorkomen in Nederland

* inheemse status onzeker of onduidelijk

** waarschijnlijk uitgestorven

Wetenschappelijke naam	Naamcode	Nederlandse naam
<i>Acer campestre</i>	acer cam	Spaanse aak
<i>Acer pseudoplatanus</i> *	acer pse	Gewone esdoorn
<i>Alnus glutinosa</i>	Alnusglu	Zwarte els
<i>Alnus incana</i> *	alnusinc	Witte els
<i>Andromeda polifolia</i>	andropol	Lavendelhei
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	arctouva	Beredruif
<i>Berberis vulgaris</i>	berbevul	Zuurbes
<i>Betula pendula</i>	betulpen	Ruwe berk
<i>Betula pubescens</i>	betulpub	Zachte berk
<i>Betula x aurata</i>	betul*au	Ruwe berk x Zachte berk
<i>Calluna vulgaris</i>	calluvul	Struikhei
<i>Calluna vulgaris</i> var. <i>pubescens</i>	Calluv,p	Stuikhei (behaarde vorm)
<i>Carpinus betulus</i>	carpibet	Haagbeuk
<i>Clematis vitalba</i>	clemavit	Bosrank
<i>Cornus mas</i>	cornumas	Gele kornoelje
<i>Cornus sanguinea</i>	cornusan	Rode kornoelje
<i>Corylus avellana</i>	corylave	Hazelaar
<i>Cotoneaster integerrimus</i> *	cotonint	Wilde dwergmispel
<i>Crataegus laevigata</i>	cratalae	Tweestijlige meidoorn
<i>Crataegus monogyna</i>	cratamon	Eenstijlige meidoorn
<i>Crataegus rhipidophylla</i> **	cratarhi	Koraalmeidoorn
<i>Crataegus rhipidophylla</i> var. <i>lind-manii</i> **	cratar;l	Koraalmeidoorn (var.)
<i>Crataegus rhipidophylla</i> var. <i>rhipido-phylla</i> **	cratar;r	Koraalmeidoorn (var.)
<i>Crataegus x macrocarpa</i>	crata*ma	Grootvruchtige meidoorn
<i>Crataegus x media</i>	crata*me	Bastaardmeidoorn
<i>Crataegus x subsphaerice</i>	crata*su	Schijnkoraalmeidoorn
<i>Cytisus scoparius</i>	cytissco	Brem
<i>Daphne mezereum</i>	daphnmez	Rood peperboompje
<i>Empetrum nigrum</i>	empetnig	Kraaihei
<i>Erica cinerea</i>	ericacin	Rode dophei
<i>Erica tetralix</i>	ericatet	Gewone dophei

<i>Euonymus europaeus</i>	euonyeur	Wilde kardinaalsmuts
<i>Fagus sylvatica</i>	fagussyl	Beuk
<i>Fraxinus excelsior</i>	fraxiexc	Es
<i>Genista anglica</i>	genisang	Stekelbrem
<i>Genista germanica</i>	genisger	Duitse brem
<i>Genista pilosa</i>	genispil	Kruipbrem
<i>Genista tinctoria</i>	genistin	Verfbrem
<i>Hedera helix</i>	hederhel	Klimop
<i>Hippophae rhamnoides</i>	hipporha	Duindoorn
<i>Hippophae rhamnoides</i> subsp. <i>rham-noides</i>	hippor-r	Duindoorn
<i>Ilex aquifolium</i>	ilex aqu	Hulst
<i>Juniperus communis</i>	junipcom	Jeneverbes
<i>Ligustrum vulgare</i>	ligusvul	Wilde liguster
<i>Linnaea borealis</i>	linnabor	Linnaeusklokje
<i>Lonicera periclymenum</i>	lonicper	Wilde kamperfoelie
<i>Lonicera xylosteum</i>	lonicxyl	Rode kamperfoelie
<i>Malus sylvestris</i>	malussyl	Wilde appel
<i>Malus x sylvestris</i> (werknaam)	malus*sy	Wilde appel x Cultuurappel
<i>Mespilus germanica</i>	mespiger	Wilde mispel
<i>Myrica gale</i>	myricgal	Wilde gageel
<i>Oxycoccus palustris</i>	oxycopal	Kleine veenbes
<i>Pinus sylvestris</i> **	pinussyl	Grove den
<i>Populus nigra</i>	populnig	Zwarte populier
<i>Populus tremula</i>	popultre	Ratelpopulier
<i>Populus x canescens</i> *	popul*cs	Grauwe abeel
<i>Prunus avium</i>	prunuavi	Zoete kers
<i>Prunus avium</i> subsp. <i>avium</i>	prunua-a	Zoete kers
<i>Prunus padus</i>	prunupad	Gewone vogelkers
<i>Prunus spinosa</i>	prunuspi	Sleedoorn
<i>Prunus x fruticans</i> *	prunu*fr	Heesterpruim
<i>Pyrus pyraeaster</i>	pyruspyr	Wilde peer
<i>Quercus petraea</i>	quercpet	Wintereik
<i>Quercus robur</i>	quercrob	Zomereik
<i>Quercus x rosacea</i>	querc*ro	Zomereik x Wintereik
<i>Rhamnus cathartica</i>	rhamncat	Wegedoorn
<i>Rhamnus frangula</i>	rhamnfra	Sporkehout
<i>Ribes nigrum</i>	ribesnig	Zwarte bes
<i>Ribes rubrum</i>	ribesrub	Aalbes
<i>Ribes rubrum</i> var. <i>rubrum</i>	Ribes;r	Bosaalbes
<i>Ribes spicatum</i> *	ribesspi	Noordse aalbes
<i>Ribes uva-crispa</i>	ribesuva	Kruisbes
<i>Rosa agrestis</i>	rosa agr	Kraagroos
<i>Rosa arvensis</i>	rosa arv	Bosroos
<i>Rosa caesia</i>	rosa cae	Behaarde struweelroos
<i>Rosa canina</i>	rosa can	Hondsroos
<i>Rosa canina</i> var. <i>andegavensis</i>	rosa c;a	Hondsroos (var.)
<i>Rosa canina</i> var. <i>blondaeana</i>	rosa c;b	Hondsroos (var.)

Rosa canina var. canina	rosa c;c	Hondsroos (var.)
Rosa canina var. dumalis	rosa c;d	Hondsroos (var.)
Rosa canina var. scabrata	rosa c;s	Hondsroos (var.)
Rosa henkeri-schulzii	rosa hen	Schijnegellantier
Rosa corymbifera	rosa cor	Heggenroos
Rosa corymbifera var. corymbifera	rosa co;c	Heggenroos (var.)
Rosa dumalis	rosa dum	Kale struweelroos
Rosa dumalis var. transiens	rosa d;t	Kale struweelroos (var.)
Rosa elliptica	rosa ell	Wigbladige roos
Rosa inodora**	rosa ino	Schijnkraagroos
Rosa micrantha	rosa mic	Kleinbloemige roos
Rosa pseudoscabriuscula	rosa pse	Ruwe viltroos
Rosa rubiginosa	rosa rub	Egelantier
Rosa rubiginosa var. jenensis	rosa r;j	Egelantier (var.)
Rosa sherardii	rosa she	Berijpte viltroos
Rosa spinosissima	rosa spi	Duinroos
Rosa subcanina	rosa sca	Schijnhondsroos
Rosa subcollina	rosa sco	Schijnheggenroos
Rosa tomentella	rosa ton	Beklierde heggenroos
Rosa tomentella var. friedländeriana	rosa t;f	Beklierde heggenroos (var.)
Rosa tomentosa	rosa tom	Viltroos
Rosa x irregularis	rosa *ir	Bosroos x Hondsroos
Rosa x nitidula	rosa *ni	Egelantier x Hondsroos
Rubus caesius	rubuscae	Dauwbraam
Rubus idaeus	rubusida	Framboos
Rubus spec.	rubus-sp	(braam)
Rubus ulmifolius	rubusulm	Koebraam
Salix alba	salixalb	Schietwilg
Salix aurita	salixaur	Geoorde wilg
Salix caprea	salixcap	Boswilg
Salix cinerea	salixcin	Grauwe en Rossige wilg
Salix cinerea subsp. cinerea	salixc-c	Grauwe wilg
Salix cinerea subsp. oleifolia	salixc-o	Rossige wilg
Salix fragilis	salixfra	Kraakwilg
Salix fragilis var. fragilis	salixf;f	Kraakwilg (var.)
Salix pentandra	salixpen	Laurierwilg
Salix purpurea	salixpur	Bittere wilg
Salix repens	salixrep	Kruipwilg
Salix repens subsp. dunensis	salixr-d	Kruipwilg
Salix repens subsp. repens	salixr-r	Kruipwilg
Salix triandra	salixtri	Amandelwilg
Salix triandra subsp. concolor	salixt-c	Amandelwilg
Salix viminalis	salixvim	Katwilg
Salix x ambigua	salix*am	Kruipwilg x Geoorde wilg
Salix x capreola	salix*ca	Geoorde wilg x Boswilg
Salix x charrieri	salix*ch	Geoorde wilg x Rossige wilg
Salix x guirrieri	salix*gu	Rossige wilg x Grauwe wilg

<i>Salix x holosericea</i>	salix*ho	Grauwe wilg x Katwilg
<i>Salix x multinervis</i>	salix*mu	Geoorde wilg x Grauwe wilg
<i>Salix x reichardtii</i>	salix*re	Boswilg x Grauwe wilg
<i>Salix x rubens</i>	salix*rb	Bindwilg
<i>Salix x subsericea</i>	salix*su	Grauwe wilg x Kruiwilg
<i>Sambucus nigra</i>	sambunig	Gewone vlier
<i>Sambucus racemosa</i>	samburac	Trosvlier
<i>Solanum dulcamara</i>	solandul	Bitterzoet
<i>Solanum dulcamara var. litorale</i>	soland;l	Bitterzoet (var.)
<i>Sorbus aucuparia</i>	sorbuauc	Wilde lijsterbes
<i>Taxus baccata</i>	taxusbac	Taxus
<i>Tilia cordata</i>	tiliacor	Winterlinde
<i>Tilia platyphyllos</i>	tiliapl	Zomerlinde
<i>Ulex europaeus</i>	ulex eur	Gaspeldoorn
<i>Ulmus glabra</i>	ulmusgla	Ruwe iep
<i>Ulmus glabra var. cornuta</i>	ulmusg;c	Ruwe iep (var.)
<i>Ulmus laevis</i>	ulmuslae	Fladderiep
<i>Ulmus minor</i>	ulmusmin	Gladde iep
<i>Vaccinium myrtillus</i>	vaccimyr	Blauwe bosbes
<i>Vaccinium uliginosum</i>	vacciuli	Rijsbes
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	vaccivit	Rode bosbes
<i>Vaccinium x intermedium</i>	vacci*in	Blauwe x Rode bosbes
<i>Viburnum lantana</i>	viburlan	Wollige sneeuwbal
<i>Viburnum opulus</i>	viburopu	Gelderse roos
<i>Viscum album</i>	viscualb	Maretak